AZ EURÓPAI PARLAMENT (EU) 2020/1960 ÁLLÁSFGOLALÁSA

(2020. május 14.)

az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) 2018. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat szerves részét képező megjegyzésekkel

AZ EURÓPAI PARLAMENT,

— tekintettel az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság 2018. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozatára,

— tekintettel a peszticidek uniós engedélyezési eljárásáról szóló, 2019. január 16-i állásfoglalására ([1]),

— tekintettel eljárási szabályzata 100. cikkére és V. mellékletére,

— tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság véleményére,

— tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A9-0068/2020),

A. mivel bevételi és kiadási kimutatása ([2]) szerint az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: a hatóság) 2018. évi pénzügyi évre szóló végleges költségvetése 79 183 814,25 EUR volt, ami a 2017. évhez képest 0,47 %-os enyhe csökkenést jelent; mivel a hatóság költségvetése főként az uniós költségvetésből származik ([3]);

B. mivel a Számvevőszék a hatóság 2018. évi pénzügyi évről szóló éves beszámolójáról készített jelentésében (a továbbiakban: a számvevőszéki jelentés) megállapítja, hogy kellő mértékben megbizonyosodott a hatóság éves beszámolójának megbízhatóságáról, valamint arról, hogy az annak alapjául szolgáló ügyletek jogszerűek és szabályszerűek;

Költségvetés és pénzgazdálkodás

1. megelégedéssel jegyzi meg, hogy a 2018. évi pénzügyi év során folytatott költségvetés-ellenőrzési erőfeszítések eredményeként a költségvetés végrehajtási aránya 100 %-os szintet ért el, ami 2017-hez képest enyhe, 0,02 %-os mértékű növekedést jelent; megjegyzi továbbá, hogy a kifizetési előirányzatok végrehajtási aránya 91,31 % volt, ami 2017-hez képest 1 %-os csökkenést jelent;

Teljesítmény

2. megjegyzi, hogy a hatóság a tevékenységei jóvoltából teremtett hozzáadott érték méréséhez több, hatásokra és eredményekre vonatkozó fő teljesítménymutatót is bevezetett átfogó, teljesítményalapú irányítási megközelítésébe; megjegyzi ezenfelül, hogy hatóság egyéb fő teljesítménymutatókat is alkalmaz költségvetési gazdálkodásának javítása érdekében;

3. tudomásul veszi, hogy 2018 volt az átfogó teljesítményalapú irányítási megközelítés, a hatóság teljesítményének az új fő teljesítménymutatókon alapuló mérése és a hatóság 2020. évi stratégiai terve végrehajtásának második éve;

4. megelégedéssel jegyzi meg a hatóság által a tudományos tevékenységgel kapcsolatos határidők betartása terén elért jó eredményeket; megjegyzi továbbá, hogy az egyetlen olyan területen, ahol az eredmények 83,6 %-át zárták le időben – a 90 %-os célkitűzés alatt –, a késedelem néhány olyan területre korlátozódott, ahol jelentős munkaterhelést tapasztaltak;

5. megjegyzi, hogy a hatóság 2017-ben megkezdett külső értékelését követően a hatóság 2018. októberi ülésén egy sor ajánlást fogadott el; megjegyzi, hogy az értékelő jelentésben említett előrelépési területek közé tartoztak különösen a hatóság érdekelt felekkel való együttműködésére vonatkozó új mechanizmusok, a tagállami hatóságokkal való együttműködés és a hatóság függetlenségének megerősítése; megjegyzi, hogy az értékelésben kiemelt, javításra szoruló területek a hatóságnak az erőforrások rangsorolására vonatkozó megközelítésével, a szakértők felvételére szolgáló rendszerének gazdasági láthatóságával, valamint annak szükségességével kapcsolatosak, hogy kommunikációs anyagait jobban hozzá kell igazítani a különböző közönségek igényeihez;

([1]) Elfogadott szövegek, P8_TA(2019)0023.
([2]) HL C 202., 2018.6.12., 1. o.
([3]) HL C 202., 2018.6.12., 3. o.

6. megelégedéssel jegyzi meg, hogy a hatóság a kockázatelemzés, az adatbázisok és a kutatás terén közös erőforrásokat használ és közös tevékenységeket végez az Európai Vegyianyag-ügynökséggel, az Európai Gyógyszerügynökséggel és az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központtal; megjegyzi, hogy a hatóság növelte erőforrásainak és tevékenységeinek megosztását a Közös Kutatóközponttal, különösen a környezeti adatok és térképek terén; határozottan ösztönzi a hatóságot, hogy aktívan törekedjen további és szélesebb körű együttműködésre valamennyi uniós ügynökséggel;

7. ösztönzi a hatóságot, hogy folytassa szolgáltatásai digitalizálását;

8. üdvözli, hogy a hatóság hozzájárult az uniós élelmiszer- és takarmánylánc biztonságához, és jelentős erőfeszítéseket tett e téren azáltal, hogy az uniós kockázatkezelőket az élelmiszerlánccal kapcsolatban átfogó, független és naprakész tudományos tanácsokkal látta el, és hogy a nyilvánosság számára egyértelmű tájékoztatást nyújtott tevékenységéről és az annak alapjául szolgáló információkról, továbbá hogy együttműködött az érdekelt felekkel és intézményi partnerekkel az uniós élelmiszer-biztonsági rendszerbe vetett bizalom és a koherencia előmozdítása érdekében;

9. hangsúlyozza, hogy a hatóság 2018-ban 788 kérdést zárt le tudományos vélemény, technikai jelentés és egyéb támogató kiadvány révén;

10. úgy véli, hogy a hatóságnak továbbra is kiemelt figyelmet kell fordítania a közvéleményre, és el kell köteleznie magát a nyitottság és az átláthatóság mellett; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy az (EU) 2019/1381 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) további feladatokat ró a hatóságra a biztonsági elemzésekkel és a nyilvánosság tájékoztatásával kapcsolatban, amelyek mind további költségekkel járnak;

Személyzeti politika

11. megállapítja, hogy 2018. december 31-én a létszámterv végrehajtása 97,49 %-os szintet ért el: az uniós költségvetés értelmében engedélyezett 319 álláshelyből 5-re tisztviselő, 306-ra pedig ideiglenes alkalmazottat neveztek ki (szemben a 2017. évi 323 engedélyezett álláshellyel); megjegyzi, hogy ezen felül 122 szerződéses alkalmazott és 14 kirendelt nemzeti szakértő dolgozott a hatóságnál 2018-ban;

12. aggodalommal jegyzi meg, hogy a hatóság a szabályozott termékek kockázatértékeléséért felelős egyik uniós szabályozó ügynökségként nem részesül elegendő forrásban feladatai hatékony ellátásához; ragaszkodik ahhoz, hogy a hatóság elegendő forrásban részesüljön feladatai ellátásához;

13. megjegyzi, hogy a Számvevőszék horizontális tendenciát állapított meg az ügynökségek körében az informatikai tanácsadói szerepekben foglalkoztatott külső személyzet alkalmazása terén; felszólít arra, hogy ezen a fontos és érzékeny területen a lehető legnagyobb mértékben csökkentsék a külső munkaerő-felvételtől való függőséget az esetleges kockázatok korlátozása érdekében;

14. megjegyzi, hogy a hatóság elfogadta a személyek méltóságának védelmére és a zaklatás megakadályozására vonatkozó politikáról szóló bizottsági határozatmintát; megjegyzi továbbá, hogy kötelező képzéseket szervezett mind a személyzet, mind a vezetőség részére, valamint lehetővé tette a bizalmas tanácsadást és a zaklatásról szóló jelentés intraneten történő közzétételét, amely a 2014–2018 közötti időszakról statisztikai adatokat és hivatalos eljárásokat tartalmaz; kéri a hatóságot, hogy számoljon be a mentesítésért felelős hatóságnak a zaklatási ügyek kivizsgálását követően hozott intézkedésekről;

15. elismeri, hogy a hatóság felső vezetésén belül a nemek közötti egyensúly kielégítő, mivel az 5 tagból 2 férfi és 3 nő; aggodalmát fejezi ki azonban a földrajzi egyensúlyhiány miatt, mivel a felső vezetésen belül nincs olyan személy, aki az EU-10 országok állampolgára; kéri a hatóságot, hogy hozzon intézkedéseket a földrajzi egyensúly felső vezetésén belüli javítása érdekében;

16. a kétéves visszavonulási időszakkal kapcsolatban sajnálja, hogy a függetlenségre vonatkozó 2017. évi politika csak azzal a tudományos munkacsoporttal kapcsolatban írja elő a szakértők érdekeltségeinek kötelező átvilágítását, amelybe a szakértők jelentkeznek; felszólít a politika haladéktalan frissítésére annak biztosítása érdekében, hogy a szakértők érdekeltségeit a hatóság általános megbízatásának összefüggésében vizsgálják, amint arra a Parlament többször is felszólított;

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1381 rendelete (2019. június 20.) az élelmiszerláncban alkalmazott uniós kockázatértékelés átláthatóságáról és fenntarthatóságáról, továbbá a 178/2002/EK, az 1829/2003/EK, az 1831/2003/EK, a 2065/2003/EK, az 1935/2004/EK, az 1331/2008/EK, az 1107/2009/EK, valamint az (EU) 2015/2283 rendelet és a 2001/18/EK irányelv módosításáról (HL L 231., 2019.9.6., 1. o.).

17. sajnálja, hogy a hatóság hatáskörébe tartozó, vállalkozásoktól származó, kutatásra szánt forrásokat nem tekintik relevánsnak a visszavonulási időszak tekintetében, amíg a szóban forgó összeg nem haladja meg az adott szakértők és/vagy a munkacsoportjuk által kezelt kutatási költségvetés teljes összegének 25 %-át, és hogy ezt a küszöbértéket az egyes forrásokra alkalmazzák, nem az összes magánforrásra együttesen; felszólít arra, hogy a Parlament a kérdéssel kapcsolatos többszöri kérelmével összhangban a finanszírozási küszöbértéket távolítsák el a hatóság függetlenségi politikájából;

Az összeférhetetlenség megelőzése és kezelése, valamint az átláthatóság

18. aggodalommal jegyzi meg, hogy a hatóságot összeférhetetlenségi problémák sújtották, és hogy a felmérések kimutatták, hogy a pénzügyi összeférhetetlenséggel rendelkező szakértők aránya 2013-ban 59 %, míg 2017-ben 49 % volt; megjegyzi, hogy a Számvevőszék megállapította, hogy meg kell erősíteni a számvitelért felelős tisztviselő függetlenségét, de nem ítélte meg a szakértők függetlenségét; felhívja a hatóságot, hogy határozzon meg szigorú visszavonulási időszakot a pénzügyi összeférhetetlenségek tekintetében, és fogadjon el olyan egyértelmű politikai iránymutatásokat a szakértők igénybevételére vonatkozóan, amelyek megvédik a hatóság tudományos véleményeit a jogtalan befolyásolástól;

19. sajnálja, hogy a külső szakértőket, például a meghallgatásokon részt vevő szakértőket vagy a tanácsadó fórum, a kapcsolattartó pontok vagy a tudományos hálózatok tagjait nem vetik összeférhetetlenségi vizsgálat alá, és hogy az e területen felmerülő potenciális összeférhetetlenség észrevétlen lehet;

20. emlékeztet a peszticidek uniós engedélyezési eljárásáról szóló, 2019. január 16-i parlamenti állásfoglalás ajánlásaira, és különösen a hatósághoz intézett azon felhívására, hogy javítsa a kockázatokkal kapcsolatos kommunikációját, frissítse az iránymutatásokat az összes érintett terület legújabb fejleményeivel összhangban, fokozza a honlapján nyújtott információk felhasználóbarát jellegét és könnyítse meg az adatbányászatot, tegye közzé véleményét tudományos folyóiratokban és ösztönözzön több független nemzeti szakértőt és más tudóst a munkájában való részvételre, és az értékelési folyamat valamennyi szakaszában zárja ki azon szakértők részvételét, akik esetében összeférhetetlenség merül fel; válasza alapján megjegyzi, hogy a hatóság átvette a felülvizsgált 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([5]) számos ajánlását, különös tekintettel a fokozott átláthatóságra és a hozzáférhetőbb kockázati kommunikációra;

21. emlékeztet, hogy a felülvizsgált 178/2002/EK rendelet meg fogja követelni a hatóságtól, hogy a kérelmezők által benyújtott szabályozási adatokat proaktív módon elektronikus formában letölthetővé, kinyomtathatóvá és megtekinthetővé tegye; mivel ez lehetővé fogja tenni a hatóság számára, hogy a tudományos közösségből származó, széleskörű szakértői értékelést kihasználja; emlékeztet arra, hogy ez az átláthatósági követelmény elengedhetetlen az ipar által szponzorált kutatáshoz, ugyanakkor nem használható érvként a jogos indokok miatt bizalmasan kezelt adatok, például betegek egészségügyi adatai tudományos szakemberek általi felhasználásának elutasítására;

Belső kontrollok

22. üdvözli, hogy 2018-ban célravezetőségi vizsgálatot végeztek azzal a céllal, hogy felmérjék, hogyan kell felülvizsgálni a hatóság csalás elleni stratégiáját 2019-ben és a jelentéstételi évben, és hogy a hatóságnak nem kellett az OLAF-nak továbbítania vagy nyomon követnie egyetlen csalásgyanús esetet sem;

23. megjegyzi, hogy a számvevőszéki jelentés szerint a Belső Ellenőrzési Szolgálat „Emberierőforrás-menedzsment és etika az EFSA-nál” címmel ellenőrzési jelentést adott ki, és a hatóság ennek megfelelő cselekvési tervet készít néhány lehetséges javításra szoruló terület kezelésére; felhívja a hatóságot, hogy tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot a végrehajtott intézkedésekről;

24. felhívja a hatóságot, hogy összpontosítson kutatási eredményeinek a nyilvánosság körében történő terjesztésére, és a közösségi médián és más médiaorgánumokon keresztül szólítsa meg a nyilvánosságot;

25. a mentesítő határozatot kísérő horizontális jellegű egyéb észrevételei tekintetében utal az ügynökségek teljesítményéről, pénzgazdálkodásáról és ellenőrzéséről szóló, 2020. május 14-i állásfoglalására ([6]).

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.).

([6]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0121.